

Asettamispäätös

24.5.2021

 VN/25036/2020
 VN/25036/2020-STM-21
 STM038:00/2021

**OHJAUSRYHMÄN ASETTAMINEN TYÖELÄMÄN JA HYVÄN MIELENTERVEYDEN
TOIMENPIDEOHJELMALLE**
Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään tekemällään päätöksellä asettanut ohjausryhmän Työelämän ja hyvän mielenterveyden toimenpideohjelmalle.

Toimikausi

1.6.2021 – 31.12.2022

Tausta

Hallitusohjelman mukaisesti julkistettiin 11.2.2020 kansallinen Mielenterveysstrategia. Strategian linjaus "Mielenterveys pääomana" kattaa mielenterveyden vahvistamiseen työelämässä liittyvät toimet. Kyseisen linjauksen toteuttamiseksi ehdotetaan työelämän osalta seuraavaa: "Lisätään koulutusten ja ohjelmatyön avulla mielenterveysosaamista ja -taitoja työpaikoilla, työelämän muutoskohdissa ja johtamisessa. Henkilöstön työhyvinvointi on organisaatioiden tärkein pääoma, ja mielenterveys on keskeinen osa sitä. Parannetaan keinoja tunnistaa henkilöstön kuormitusta ja työuupumusta. Valmistellaan työelämän ja hyvän mielenterveyden toimenpideohjelma."

Sekä sairauspoissaolot että työkyvyttömyyseläköityminen mielenterveyden ongelmien vuoksi ovat lisääntyneet viime vuosina. Työssä koettu kuormitus on myös lisääntynyt huolestuttavasti. Koronaepidemian aikana monet työntekijöiden mielenterveyttä kuormittavat tekijät ovat korostuneet entisestään. Lisäksi on otettava huomioon normaali työelämän muutos ja työelämän jatkuva kehittyminen, jotka edellyttävät uusia tapoja toimia ja voimavaroja sekä yksilö- että organisaatiotasolla.

Poikkeuksellisesta tilanteesta selviytyäkseen työpaikat tarvitsevat työkykyistä, resilienttiä ja osaavaa työvoimaa. Epidemiasta selviytymiseksi on siis huolehdittava työntekijöiden työkyvyn turvaamisesta. Kriisin aikaisessa ja jälkeisessä tilanteessa korostuvat erityisesti työkyvyn tuki sekä muutoksista selviytymisen ja resilienssin vahvistaminen. Mielenterveyden tukeminen työelämässä on oleellinen osa hyvinvoinnin, osaavan ja työkykyisen työvoiman saatavuuden turvaamista ja työelämän tuottavuuden varmistamista.

Työpaikkojen tueksi käynnistetään Työelämän ja hyvän mielenterveyden toimenpideohjelma vahvistamaan työpaikkojen mielenterveysosaamista, ennaltaehkäisevää mielenterveyden tukea ja työterveysyhteistyötä.

Tavoitteet

Toimenpideohjelman tavoitteena on lisätä työpaikkojen valmiutta tukea työntekijöiden mielenterveyttä. Työpaikkojen kykyä hallita mielenterveyttä uhkaavia riskejä ja lisätä mielenterveyttä tukevia voimavaroja on vahvistettava.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
 00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

02951 63415
 +358 2951 63415

kirjaamo@stm.fi
 stm.fi

Lyhyen aikavälin tavoitteina on psykososiaalisten riskien parempi tunnistaminen sekä mielenterveyttä tukevien käytäntöjen leviäminen ja juurtuminen työpaikoilla ja työterveyshuollossa. Pitkällä aikavälillä tavoitteena on vaikuttaa työpaikkojen toimintakulttuuriin siten, että työkykyä tukevan työn painopiste siirtyy yksilökeskeisestä, ongelmia korjaavasta toiminnasta yhteisökeskeiseen ja ennaltaehkäisevään toimintaan, joka toteutuu työterveysyhteistyössä. Lisäksi yksilöllinen työkyvyn tuki painottuu työssä jatkamiseen ja sitä tukeviin ratkaisuihin.

Toimenpideohjelman tavoitteena on myös koronapandemian työelämävaikutusten vähentäminen. Toimenpideohjelmassa käynnistetään toimenpiteet, jotka tukevat elpymistä koronakriisissä ja sen jälkeen.

Ohjelman kohderyhmänä ovat työpaikkojen johto, esimiehet, HR ja työntekijät, työsuojeluhenkilöstö ja luottamushenkilöt sekä työterveyshuollon asiantuntijat.

Ohjelman toteutus

Toimenpideohjelmassa toteutetaan neljä osahanketta: 1) mielenterveyden tuen työpaikoilla mallintava hanke, 2) mielenterveyden tuen keinoja, menetelmiä ja osaamista työpaikoille ja työterveyshuoltoihin levittävä hanke, 3) vaikuttavuustutkimus sekä 4) viestintähanke, joka edesauttaa toimintakulttuurin muutosta ja mielenterveysongelmiin liittyvän stigman vähentämistä sekä tukee osahankkeiden toimintoja. Osahankkeiden yhteensovittamista ja koordinoitua varten luodaan koordinaatio- ja ohjausrakenne.

Ohjausryhmän tehtävät

Ohjausryhmän tehtävänä on:

- 1) seurata hankkeen etenemistä, linjata suunnittelussa ja toteutuksessa esiin tulevia asioita ja tehdä tarvittavia tarkennuksia työ- ja toimintasuunnitelmaan
- 2) varmistaa ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen
- 3) tukea osahankkeiden tavoitteiden yhteensovittamista
- 4) huolehtia ohjelman tavoitteiden toteutumisen tukemisesta sidosryhmäyhteistyöllä
- 5) varmistaa osaltaan ohjelman toimenpiteiden ja tavoitteiden yhteensovittamisen muihin samalle kohderyhmälle kohdentuviin ohjelmiin, reformeihin ja projekteihin.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Sosiaali- ja terveysministeriö, valtiosihteeri Salla Ruuth

Varapuheenjohtaja:

Sosiaali- ja terveysministeriö, osastopäällikkö Raimo Antila

Jäsenet:

Akava ry, tasa-arvo- ja työympäristöpäällikkö Lotta Savinko,
varajäsen: johtava asiantuntija Anu Tuovinen

Elinkeinoelämän keskusliitto EK, asiantuntijalääkäri Auli Rytivaara,
varajäsen: asiantuntija Suvi Lahti-Leeve

Hyvinvointiala HALI ry, terveystalveluiden johtaja Hanna-Maija Kause,
varajäsen: sosiaalipalvelualan asiantuntija Arja Ryyänen

Keva, johtajaylilääkäri Tuula Metsä,
varajäsen: asiantuntijalääkäri Susanne Heikinheimo

KoKoA -Koulutetut Kokemusasiantuntijat ry, puheenjohtaja Riikka Nieminen,
varajäsen: koulutettu kokemusasiantuntija Juha-Pekka Pääskysaari

KT Kuntatyönantajat, työelämän kehittämisen asiantuntija Anna Kukka,
varajäsen: johtava työelämän kehittämisen asiantuntija Niilo Hakonen

Mielenterveysalan järjestöjen verkosto Mielenterveyspooli,
Mielenterveyspoolin hankepäällikkö Turkka Sinisalo,
varajäsen: Mielenterveyspoolin ohjausryhmän jäsen, Psykosociala förbundet rf.
toiminnanjohtaja Bodil Viitanen

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry, kehittämispäällikkö Niku Tuomisto,
varajäsen: erityisasiantuntija, työelämäedunvalvoja Teija Golnick

Opetushallitus, ohjelma-asiantuntija Santeri Suvanto,
varajäsen: kehittämispäällikkö Hanna Boman

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry, tutkimuspäällikkö Antti Veirto,
varajäsen: työympäristöasiantuntija Merja Vihsalo

Rakennusteollisuus RT ry, toimitusjohtaja Jukka Koivisto,
varajäsen: lakimies Pia Kilpeläinen

STTK ry, työelämäasiantuntija Erkki Auvinen,
varajäsen: viestintäasiantuntija Kirsi Suominen

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry,
työympäristö- ja tasa-arvoasioiden asiantuntija Anne Mironen,
varajäsen: asiantuntijalääkäri Riitta Työläjä

Suomen Psykologiliitto ry, varapuheenjohtaja Jari Lipsanen

Suomen Työterveyshoitajaliitto ry, puheenjohtaja Pilvi Österman,
varajäsen: työterveyshoitaja Inka Koskiahio

Suomen Työterveyslääkäriyhdistys Ry, työterveyslääkäri Arttu Pöyhönen,
varajäsen: puheenjohtaja Anniina Anttila

Suomen Yrittäjät ry, työmarkkina-asioiden päällikkö Harri Hellstén,
varajäsen: lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen

Tehy ry, terveystoimittainen asiantuntija Anne Lindgren,
varajäsen: kehittämispäällikkö Sari Viinikainen

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, ylilääkäri Outi Linnaranta,
varajäsen: johtava asiantuntija Ville Grönberg

Sosiaali- ja terveysministeriö

- sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaat ja palvelut -osasto,
lääkintöneuvos Tapani Hämäläinen
- työ- ja tasa-arvo-osasto, osastopäällikkö Raimo Antila,
varajäsen: lääkintöneuvos Kristiina Mukala
- yhteisöt ja toimintakyky -osasto, erityisasiantuntija Erja Koponen

Työ- ja elinkeinoministeriö, erityisasiantuntija Patrik Tötterman,
varajäsen: erityisasiantuntija Minna Ylikännö

Valtiovarainministeriö, neuvotteleva virkamies Päivi Lanttola,
varajäsen: neuvotteleva virkamies Mika Happonen

Asiantuntijasihteerit:

Sosiaali- ja terveysministeriö, erityisasiantuntija Erja Koponen

Sosiaali- ja terveysministeriö, lääkintöneuvos Tapani Hämäläinen

Pysyvä asiantuntija:

Sosiaali- ja terveysministeriö, erityisasiantuntija Jaana Vastamäki

Jaostot ja kokouksiin erikseen kutsuttavat asiantuntijat:

Ohjausryhmä voi nimetä jaostoja ja kuulla asiantuntijoita tarpeen mukaan.

Kustannukset ja rahoitus

Ohjausryhmän kulut maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön momentilta 33.60.39.05. Ohjausryhmän tulee työskennellä virka-aikana ilman eri korvausta. Ohjausryhmän jäsenten ja muissa matkoissa noudatetaan valtion matkustusohjesääntöä.

Sosiaali- ja terveysministeri

Aino-Kaisa Pekonen

Johtaja

Liisa Hakala

Jakelu	Päätöksessä mainitut
Tiedoksi	Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru Ministerien valtiosihteerit ja erityisavustajat Kansliapäällikkö Kirsi Varhila Sosiaali- ja terveysministeriö - sosiaali- ja terveydenhuollon ohjausosasto - sosiaaliturva- ja vakuutusosasto - turvallisuus ja terveys -osasto - johdon tuki -yksikkö - hallintoyksikkö - kansainvälisten asioiden yksikkö - viestintäyksikkö